

Sygn. akt II Ca 561/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Jankowska-Kocon

Sędziowie SO Irena Dobosiewicz (spr.)

SO Wojciech Borodziuk

Protokolant sekr. sądowy Tomasz Rapacewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa L. P.

przeciwko P. A., J. P. i D. A.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 10 kwietnia 2013 r. sygn. akt. I C 1748/11

I. . oddala apelację pozwanych P. A.i D. A.;

II. oddala apelację pozwanej J. P.;

III. zasądza na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego:

- od pozwanych P. A.i D. A. solidarnie kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście)
- od pozwanej J. P. kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście).

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 561/13

UZASADNIENIE

Powód L. P. w dniu 17 października 2011 r. wniósł pozew przeciwko pozwanym J. P., D. A. i P. A. o zapłatę solidarnie kwoty 34.425,17 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 34.425,17 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, od kwoty 2.985,61 zł od dnia 26 października 2011 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.985,61 zł od dnia 26 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.985,61 zł od dnia 28 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania. Jednocześnie powód wniósł o zamieszczenie w wyroku zastrzeżenia na rzecz pozwanych D. i P. A.-

prawa do powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie ich odpowiedzialności do kwoty 10.406,04 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwana J. P. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Jednocześnie podniosła zarzut potrącenia wierzytelności jej przysługującej w zawiązku z zalaniem wynajmowanego pomieszczenia w kwocie 7.108,80 zł, a także wierzytelności z tytułu nadpłaconego czynszu za okres od maja 2009 r. do kwietnia 2011 r. w łącznej kwocie 4.274,88 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwani D. A. i P. A. wniosli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, ewentualnie o oddalenie powództwa co do kwoty 24.019,13 zł wraz z odsetkami. Pozwani zwrócili uwagę, że poręczyli dług jedynie do kwoty 10.406,04 zł, zatem żądanie od nich zapłaty kwoty 34.425,17 zł nawet z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności jest bezzasadne. Pozwani oświadczyli, że popierają zarzuty potrącenia podniesione przez pełnomocnika pozwanej J. P..

Powód złożył pismo przygotowawcze wraz z rozszerzeniem powództwa z dnia 22 lutego 2012 r., wniosek o przyznanie ubezpieczyciela pozwanej J. P. z dnia 22 lutego 2012 r., a następnie pismo, w którym cofnął pozew w stosunku do D. i P. A. ponad kwotę 10.406,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2012 r. umorzono postępowanie wobec pozwanych D. P. A. w zakresie kwoty należności głównej 24.019,13 zł.

Pismem procesowym z dnia 5 kwietnia 2012 r. powód rozszerzył i częściowo zmienił podstawę faktyczną swojego powództwa w stosunku do pozwanej J. P..

1

Powód potwierdził błąd w obliczeniach wielkości wynajętego lokalu, co do kwoty 5.971,22 zł

i zmienił podstawę faktyczną żądania wnosząc o zapłatę kwot:

79,12 zł tytułem niepełnej zapłaty czynszu najmu za miesiąc maj 2010 r.,

79,12 zł tytułem niepełnej zapłaty czynszu najmu za miesiąc maj 2010 r.,

3.210,51 tytułem braku zapłaty czynszu najmu za miesiąc lipiec 2010 r.

2.602,47 tytułem braku części zapłaty czynszu za miesiąc sierpień 2010 r.

Następnie powód rozszerzył żądanie pozwu o dalsze 17.553,73 zł, tj. do kwoty

51.978,90 zł. Powód podniósł, że domaga się zasądzenia kwot:

- 608,04 zł tytułem braku pozostałej części zapłaty czynszu za miesiąc sierpień 2010 r.,
- 3.210,51 zł tytułem braku zapłaty za miesiąc wrzesień 2010 r.,
- 1.397,28 zł tytułem kosztów eksploatacyjnych za okres wrzesień 2011 r. - styczeń 2012 r.,
- 2.985,61 zł tytułem zapłaty za czynsz najmu za styczeń 2012 r., 2.985,61 zł tytułem zapłaty za czynsz najmu za styczeń 2012 r., 3.117,43 zł tytułem zapłaty za miesiąc marzec 2012 r.,

- 6.234,86 zł tytułem czynszu za miesiące kwiecień i maj 2012 r.

wraz z ustawowymi odsetkami od dat wymagalności.

Ponadto powód podniósł, że szkodę z dnia 9 grudnia 2010 r. (zalanie lokalu) niemal w całości usunął własnym staraniem, na co pozwana wyraziła zgodę.

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt IC 1748/11:

I. zasądził od pozwanej J. P. na rzecz powoda kwoty:

1. 10.406,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
2. 2.274,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
3. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
4. 847,27 zł z ustawowymi odsetkami o od 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
5. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
6. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
7. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
8. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
9. 185,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
10. 443,42 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty,
11. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od 26 października 2011 r. do dnia zapłaty,

2

12. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od 26 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,
13. 2.985,61 zł z ustawowymi odsetkami od 28 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
14. 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2012 r. do dnia zapłaty,
15. 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
16. 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2012 r. do dnia zapłaty,

II. oddalił powództwo w stosunku do pozwanej J. P. w pozostałej części,

III. zasądził solidarnie od pozwanych D. A. i P. A. kwotę 10.406,04 zł, przy czym od pozwanej D. A. z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 8 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, a od pozwanego P. A. z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 7 lutego 2012 r. do dnia zapłaty i z tym zastrzeżeniem, że w powyższym zakresie pozwani odpowiadają solidarnie wraz z pozwaną J. P. do należności zasądzonej w pkt 1.1 wyroku,

IV. oddalił powództwo w stosunku do pozwanej D. A. w zakresie żądania odsetek ustawowych od kwoty 10.406,04 zł od dnia 17 października 2011 r. do dnia 7 lutego 2012 r.,

V. oddalił powództwo w stosunku do pozwanego P. A. w zakresie żądania odsetek ustawowych od kwoty 10.406,04 zł od dnia 17 października 2011 r. do dnia 6 lutego 2012 r.,

VI. umorzył postępowanie w stosunku do pozwanych D. A. i P. A. w pozostałym zakresie,

VII. zasądził od pozwanej J. P. na rzecz powoda kwotę 6.764,94 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

VIII. zasądził od powoda na rzecz pozwanych D. A.i P. A.kwotę 450,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Swoje rozstrzygnięcie oparł Sąd Rejonowy na następujących ustaleniach i rozważaniach natury prawnej.

Powód i pozwana J. P. zawarli 7 kwietnia 2009 r. umowę najmu lokalu użytkowego znajdującego się przy ul. (...) w B.. Przedmiotem umowy był lokal użytkowy o powierzchni 90 m². Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Najemca zobowiązał się do płacenia na rzecz wynajmującego miesięcznego czynszu wynoszącego 25 zł netto za 1 m² wynajętej powierzchni lokalu. Strony przewidziały raz do roku w miesiącu lutym waloryzację czynszu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Pierwszą waloryzację strony przewidziały na luty 2010 r. Czynsz miał być

płatny do 10. dnia każdego miesiąca z góry do rak własnych wynajmującego lub na wskazany rachunek bankowy. Niezależnie od czynszu wynajmujący zobowiązał się do opłacania kosztów eksploatacyjnych związanych z użytkowaniem lokalu. Płatności z tytułu opłat eksploatacyjnych miały być uiszczane terminach wynikających z wystawionych przez wynajmującego faktur.

Aneksiem z dnia 29 października 2010 r. strony ustaliły termin płatności czynszu na 25. dzień każdego miesiąca z góry do rak własnych wynajmującego lub na wskazany rachunek bankowy.

Pozwana J. P. posiadała zaległości w zapłacie czynszu i zwróciła się do powoda o rozłożenie ich na raty.

Ugodą z dnia 29 października 2010 r. strony ustaliły łączną kwotę zaległości na 15.406,04 zł, pozwana zobowiązała się dokonać spłaty zaległości w określonych w ugodzie ratach i terminowo opłacać bieżący czynsz najmu i opłaty eksploatacyjne. Na czas trwania ugody powód zawiesił naliczanie odsetek od należności. Strony ustaliły, że w przypadku uchybienia przez pozwaną obowiązkom wynikającym z ugody, ugoda traci moc bez składania oddzielnego oświadczenia, ze skutkiem od dnia jej zawarcia, a powód naliczy pozwanej odsetki umowne w kwocie 20% w skali roku od kwoty długu od dnia zawarcia ugody, przy czym utrata mocy ugody nie niweczy ustanowionego zabezpieczenia. Na zabezpieczenie istniejącego zobowiązania w kwocie 15.406,04 zł ustanowiono poręczenie pozwanych D. A.i P. A., którzy oświadczyli, że zobowiązanie swoje solidarnie wykonają niezwłocznie po wezwaniu przez powoda.

Pozwana spłaciła tytułem ugody łącznie 5.000 zł. Nie uiszczyła natomiast kwot:

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 maja 2011 r. tytułem czynszu i opłat

eksploatacyjnych za miesiąc maj 2011 r.,

847,27 zł z terminem płatności dnia 25 maja 2011 r. tytułem opłat eksploatacyjnych za

okres: 4 marca - 5 maja 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 czerwca 2011 r. tytułem czynszu i opłat

eksploatacyjnych za miesiąc czerwiec 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 lipca 2011 r. tytułem czynszu i opłat

eksploatacyjnych za miesiąc lipiec 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 sierpnia 2011 r. tytułem czynszu i opłat

eksploatacyjnych za miesiąc sierpień 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 września 2011 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc wrzesień 2011 r.,

4

185,52 zł z terminem płatności dnia 26 września 2011 r. tytułem opłat eksploatacyjnych za okres 5 maja - 6 września 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 października 2011 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc październik 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 25 listopada 2011 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc listopad 2011 r.,

2.985,61 zł z terminem płatności dnia 27 grudnia 2011 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc grudzień 2011 r.,

3.117,43 zł z terminem płatności dnia 25 marca 2012 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc marzec 2012 r.,

3.117,43 zł z terminem płatności dnia 25 kwietnia 2012 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc kwiecień 2012 r.,

3.117,43 zł z terminem płatności dnia 25 maja 2012 r. tytułem czynszu i opłat eksploatacyjnych za miesiąc maj 2012 r.

W niniejszej sprawie powód złożył pozew o zapłatę należności wynikających z czynszów najmu lokalu użytkowego przy ul. (...) w B.. Następnie rozszerzył pozew w stosunku do pozwanej J. P. i częściowo zmienił podstawę faktyczną dochodzonego pierwotnie roszczenia - jednocześnie cofnął o w określonym zakresie pozew w stosunku do pozostałych pozwanych.

Jak wynika z ugody, którą strony zawarły 29 października 2010 r. kwota wymagalnych zaległości pozwanej J. P. wynosiła łącznie 15.406,04 zł. Pomędzy stronami bezspornym było, że z tego została spłacona kwota 5.000 zł. Stąd też Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej kwotę 10.406,04 złotych. Jednocześnie, na podstawie art. 481 k.c. z odsetkami od dnia wniesienia pozwu, czyli 17 października 2011 r.

Pozwana pozostawała w zaległości ze spłatą długu w okresach pomiędzy zawarciem ugody a datą wniesienia pozwu. Przy czym mając na uwadze dokonane wpłaty w łącznej wysokości 5.000 zł w różnych okresach zaległość istniała w różnej wysokości. Od 29 października 2010 r. do 26 listopada 2010 r. zaległość wynosiła - 15.406,04 zł. Od dnia 27 listopada 2010 r. do dnia 23 grudnia 2010 r. - 14.406,04 zł. Od 24 grudnia 2010 r. do 25 stycznia 2011 r. - 13.406,04 zł. Od 26 stycznia 2011 r. do 26 maja 2011 r. - 11.906,04 zł. Od 27 maja 2011 r. do dnia 16 października 2011 r. - 10.406,04 zł.

Zgodnie z art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. Przy tym powód podniósł, że na

5

mocy zawartej ugody przysługiwało mu prawo do naliczania odsetek umownych w wysokości 20%. Stąd powód mógł dokonać kapitalizacji należnych odsetek na łączną kwotę 2.274,91 zł i zgodnie z art. 482 k.p.c. żądać od nich dalszych odsetek od dnia wniesienia pozwu, przy czym powód żądał dalszych odsetek w stopie odsetek ustawowych.

Bezspornym pozostawało w sprawie, że pozwana J. P. zalegała z zapłatą należności czynszowych i opłat eksploatacyjnych za pięć miesięcy, tj. maj - wrzesień 2011 r. Sąd Sąd I instancji zasądził kwoty zgodnie z punktem I podpunkty 3-9 wyroku. Skapitalizowane odsetki od tych kwot wyniosły 443,42 zł (pkt 1.10).

Następnie Sąd zasądził należności z tytułu czynszu za październik, listopad i grudzień 2011 r. oraz marzec, kwiecień i maj 2012 r., tj. kwoty;

2.985,61 z ustawowymi odsetkami od 26 października 2011 r. do dnia zapłaty, 2.985,61 z ustawowymi odsetkami od 26 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, 2.985,61 z ustawowymi odsetkami od 28 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2012 r. do dnia zapłaty, 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, 3.117,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2012 r. do dnia zapłaty. W pozostałej części powództwo w stosunku do pozwanej J. P. Sąd Rejonowy oddalił, gdyż nie znalazł podstaw do zasądzenia należności i odsetek ustawowych dochodzonych w innym postępowaniu.

Co do pozwanych D. A. i P. A., zdaniem Sądu Rejonowego, niewątpliwie pozostawali oni dłużnikami solidarnymi pozwanej w zakresie kwoty 10.406,04 zł, stąd też Sąd zasądził tę kwotę, przy czym od pozwanej D. A. z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 8 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, a od pozwanego P. A. z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 7 lutego 2012 r. i z tym zastrzeżeniem, że w powyższym zakresie pozwani odpowiadają solidarnie wraz z pozwaną J. P..

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutów pozwanych Sąd I instancji stwierdził, że nie mogły one prowadzić do oddalenia powództwa w jakiegokolwiek części. W imieniu pozwanych zarzut potrącenia podniesiony był w pismach procesowych przez pełnomocników pozwanych w odpowiedzi na pozew doręczonej jedynie pełnomocnikowi powoda. Pozwani nie załączyli do sprzeciwu dowodu wcześniejszego złożenia powodowi oświadczenia o potrąceniu, dlatego w ocenie Sądu Rejonowego zostało ono złożone dopiero z chwilą podniesienia rzeczowego zarzutu.

6

W ocenie Sądu I instancji pełnomocnik procesowy nie jest uprawniony do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, gdyż nie wynika to z art. 91 k.p.c. wskazującego zakres umocowania w ramach pełnomocnictwa procesowego. Pełnomocnik procesowy może jedynie wtedy podnieść zarzut potrącenia, jeśli oświadczenie o potrąceniu, mocą którego wierzytelności umorzyły się do wysokości niższej z nich, zostało uprzednio skutecznie złożone lub jeśli udzielone mu pełnomocnictwo obejmowało swoim zakresem złożenie takiego oświadczenia. W przeciwnym razie uznać należy że oświadczenie o potrąceniu nie jest ważne. Przeciwna koncepcja wywodząca w oparciu o wykładnię celowościową umocowanie pełnomocnika procesowego do złożenia oświadczenia o potrąceniu jest w ocenie Sądu I instancji błędna i narusza jasną dyspozycję art. 91 k.p.c.

Oświadczenie pozwanego nie doszło więc w niniejszej sprawie do powoda, a przynajmniej nie zostało to przez stronę pozwaną wykazane, co nie pozwalało, zdaniem Sądu Rejonowego, na przyjęcie, że zostało mu skutecznie złożone. Jednocześnie Sąd zwrócił uwagę, że zgłoszenie zarzutu potrącenia jest środkiem obrony pozwanego i nie może być traktowane jako równoznaczne z dochodzeniem roszczenia. Stąd nieuwzględnienie tego zarzutu nie stoi na przeszkodzie w ewentualnym późniejszym dochodzeniu odrębnym pozwem roszczenia objętego tym zarzutem.

Apelację od wyroku wnieśli pozwani D. A.i P. A.zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu III. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucili;

1. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c, art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c, poprzez pominięcie wniosków dowodowych pozwanych oraz wydanie wyroku bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny twierdzeń przedstawianych przez stronę pozwaną

2. naruszenie prawa materialnego - art. 879 § 1 k.c poprzez wadliwą jego wykładnię i stwierdzenie, że pomimo wygaśnięcia zobowiązania umownego będącego przedmiotem poręczenia - poręczenie udzielone przez pozwanych nie wygasło oraz art. 366 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i orzeczenie przez Sąd w pkt I wyroku, że pozwana J. P. ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 10.406,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2011 r. do dnia zapłaty bez wskazania jej solidarnej odpowiedzialności w tym zakresie z pozwanymi D. A.i P. A.

Jednocześnie wnieśli o zmianę punktu HI wyroku poprzez oddalenie powództwa w stosunku do nich i zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Apelację od wyroku wniosła pozwana J. P. zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktów I, **III** i VII. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów skutkujące przyjęciem, iż powód miał prawo dokonać rozszerzenia powództwa o dalsze niewymagalne kwoty czynszu, a także wadliwą ocenę zgłoszonego zarzutu potrącenia,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego art. 321 k.p.c. poprzez zasądzenie ponad żądanie pozwu, bowiem z treści pozwu wynika, iż powód określając wartość przedmiotu sporu wskazał kwotę 34.426 zł, a Sąd Rejonowy zasądził na jego rzecz kwotę 44.137,24 zł,

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 190 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty czynszów najmu, które w chwili wniesienia powództwa nie przysługiwały powodowi tj. za miesiąc październik, listopad, grudzień 2011 r. oraz za miesiąc marzec, kwiecień, maj 2012 r.,

4. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 278 k.p.c. wskutek oddalenia złożonego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wysokości wyrządzonej pozwanej szkody z tytułu zalań wynajmowanego pomieszczenia, a także na okoliczność ustalenia faktycznej powierzchni, której dotyczy zawarta przez strony umowa,

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 366 § 1 k.c. wskutek wydania wadliwego orzeczenia z pominięciem orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności pozwanej J. P. i pozostałych pozwanych,

6. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przejawiająca się w zasądzeniu kwoty 847,27 zł z faktury VAT oraz ustaleniu, że pozwana nie udowodniła szkody wynikającej z zalania wynajmowanego przez nią lokalu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje podlegały oddaleniu.

Apelacja pozwanych D. A.i P. A. dotyczyła punktu **III** wyroku Sądu Rejonowego i wskazywała na naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c, art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. przez oddalenie wniosków dowodowych pozwanych, co

miało skutkować błędnym ustaleniem stanu faktycznego oraz prawa materialnego, tj. art. 879 § 1 k.c. przez jego wadliwą wykładnię i przyjęcie, że poręczenie wobec powoda nie wygasło, a w zakresie treści punktu IH — naruszenie art. 366 § 1 k.c. przez brak przyjęcia solidarnej odpowiedzialności pozwanych wspólnie z pozwaną J. P..

Skoro w apelacji pozwani wskazali na zaskarżenie jedynie punktu III wyroku, to Sąd Okręgowy miał obowiązek rozpoznania apelacji tylko w tym zakresie, stąd zupełnie niezrozumiałe i chybione są zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego.

W zakresie zaś naruszenia przepisu art. 879 § 1 k.c, to jawi się on jako bezzasadny.

Instytucję poręczenia reguluje przepis art. 876 k.c, który wymaga formy pisemnej dla oświadczenia poręczyciela, zaś w § 1 wskazuje, że przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik jej nie wykonał.

Oznacza to, że poręczyciel zaciąga własne zobowiązanie, ale wykonując je, spłaca już cudzy dług.

Poręczenie rodzi po stronie poręczyciela powinności spełnienia określonego świadczenia, tylko w razie gdy nie spełni go osoba trzecia (główny dłużnik). Istotą poręczenia jest więc, inaczej niż w typowych stosunkach zobowiązaniowych, nie tyle sama powinność świadczenia, lecz gwarancja, że poręczyciel wykona zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006 r., II CK 347/05).

Przyczyną zaś prawną zabezpieczenia jest właściwe zabezpieczenie wierzytelności, a podstawową cechą umowy poręczenia jest jej akcesoryjność, co oznacza oczywiście, że zobowiązanie poręczyciela zasadniczo dzieli los zobowiązania dłużnika głównego. Tylko na przykład zaspokojenie wierzyciela przez samego dłużnika, osobę albo w przypadku wygaśnięcia wierzytelności z innych tytułów, zobowiązanie poręczyciela wygasa. Musi zatem cały czas istnieć ważne zobowiązanie dłużnika, którego dług poręczyciel poręczył.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że pozwani oświadczyli, że swoje zobowiązanie wykonują solidarnie, niezwłocznie po wezwaniu wierzyciela, przy czym zgodnie z treścią § 6 ust. 2 ugody, utrata mocy ugody (gdy pozwana J. P. uchybi obowiązkowi wynikającym z ugody) nie niweczyła ustanowionego w postaci poręczenia zabezpieczenia. Zabezpieczenie przez poręczenie zaktualizowało się dopiero z momentem naruszenia przez dłużniczkę przyjętych na siebie ustaleń wynikających z ugody.

Tym samym stanowisko pozwanych jakoby Sąd Rejonowy naruszył art. 879 § 1 k.c jest niewłaściwe. Przepis ten wskazuje na to, że o zakresie zobowiązania poręczyciela

9

rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika.

W przedmiotowej sprawie dług J. P. wobec wierzyciela, będący przedmiotem ugody nie wygasł, a zatem poręczenie za ten dług trwa nadal.

Interpretacja tego przepisu, jaką przedstawiają pozwani w swojej apelacji przeczy zupełnie celowi poręczenia, jakim jest zabezpieczenie wierzyciela przed niesumiennym dłużnikiem, który nie reguluje swoich wobec wierzyciela zobowiązań.

W tym miejscu warto przytoczyć orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2010 r., sygn. akt VI ACa 53/10, iż w przypadku umowy poręczenia poręczyciel zaciąga własne zobowiązanie wobec wierzyciela, nie jest to zatem zobowiązanie kreujące jego odpowiedzialność za cudzy dług.

W sprawie zaś dług J. P., określony ugodą istnieje, nie doszło w żaden sposób wygaśnięcia zobowiązania, tym samym nadal istnieje zobowiązanie poręczycieli wynikające z zawartej przez nich umowy poręczenia (do kwoty 10.406,04 zł, wobec zapłaty przez dłużniczkę kwoty 5.000 zł).

Niezrozumiały jest także, wobec treści punktu III wyroku Sądu Rejonowego, zarzut naruszenia art 366 § 1 k.c. Wyrok bowiem w tym zakresie wprost statuuje solidarną odpowiedzialność D. A.i P. A.z pozwaną J. P..

W konsekwencji apelacja pozwanych D. A.i P. A.na mocy art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

Przechodząc do apelacji pozwanej J. P., to także i ta apelacja podlegała oddaleniu.

Wbrew zarzutom z punktów 2 i 3 apelacji, Sąd Rejonowy nie naruszył ani przepisu art. 321 k.p.c., ani art. 190 k.p.c. Wykładnia art. 321 k.p.c. jest ukształtowana i jego stosowanie nie wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przewidziane w nim związanie sądu żądaniem ma w procesie charakter bezwzględny i oznacza przywrócenie, należytej rangi zasadzie dyspozycyjności. Zasada, że sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie została zrealizowana przez Sąd Rejonowy, gdyż zaskarżone orzeczenie w pełni zostało oparte tylko na podstawie faktycznej przedstawionej przez powoda. Podstawa faktyczna powództwa indywidualizuje żądanie i wyznacza jego granice, poza które Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie nie wyszedł.

Skarżąca zdaje się nie zauważać, że, co zresztą wynika nawet wprost z uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji (k. 375 akt), że ostatecznie powód domagał się kwoty 51.978,90 zł. Tym samym, wbrew zarzutowi pozwanej, nie doszło do zasądzenia ponad żądanie (zasądzona została kwota 47.394,33 zł) i reguła wynikająca z art. 321 k.p.c. nie została naruszona przez

10

Sąd Rejonowy.

Tak samo nie można mówić o naruszeniu art. 190 k.p.c. W przypadku bowiem świadczeń przyszłych, powtarzających się, okresowych - tak jak to jest z czynszem w odniesieniu do umowy najmu - dopuszczalne jest ich zasądzenie, byle tylko były one wymagalne w dacie zamknięcia rozprawy (por.: art. 316 § 1 k.p.c.)- A z taką sytuacją mamy do czynienia w sprawie, gdzie Sąd I instancji wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. zasądził wymagalne świadczenia z umowy najmu do miesiąca maja 2012 r. (vide - punkt 1.16 wyroku).

Okoliczność bowiem, że roszczenie stało się wymagalne w toku procesu - najpóźniej zaś w chwili zamknięcia rozprawy - nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu żądania.

Zarzut dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c, zawarty w punkcie 1 apelacji, dotyczy przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęcia przez Sąd Rejonowy, iż powód miała prawo dokonać rozszerzenia powództwa o dalsze niewymagalne kwoty czynszu, a także wadliwą ocenę zgłoszonego zarzutu potrącenia.

W zakresie pierwszej części zarzutu, to Sąd Okręgowy podtrzymuje swoje stanowisko zaprezentowane przy omawianiu zarzutu 2 i wykładni art. 316 k.p.c.

W zakresie zaś wadliwej oceny zgłoszonego zarzutu potrącenia, to Sąd Okręgowy w tym składzie w całości aprobuje stanowisko zajęte przez Sąd I instancji.

Nie jest także zasadny zarzut naruszenia art. 366 § 1 k.c, Sąd Rejonowy bowiem, wbrew twierdzeniom powódki, nie pominął w swoim wyroku kwestii solidarnej odpowiedzialności pozwanej J. P. z D. A.i P. A., o czym świadczy wprost treść wyroku w jego punkcie III.

Ostatni z zarzutów dotyczył błędnego, zdaniem pozwanej, ustalenia, że nie udowodniła ona szkody wynikającej z zalania wynajmowanego lokalu.

Rzeczywiście w toku procesu, co jest niesporne, pozwana na okoliczność zalania przedłożyła dokumentację zdjęciową oraz zawnioskowała w charakterze świadka S. P..

Ten ostatni wniosek został przez Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 25 maja 2013 r. oddalony (k. 227 akt).

Sąd Okręgowy, kierując się treścią art. 380 k.p.c, rozpoznał to postanowienie i uznał, że oddalenie tego wniosku dowodowego nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

Sprawa bowiem, gdy zważy się na podstawę faktyczną żądania wskazaną przez powoda, dotyczy umowy najmu łączącej powoda z J. P. Odnosząc się do kwestii podnoszonej przez pozwaną w zarzucie potrącenia należnej kwoty o kwotę odszkodowania (7.108,80 zł), poza tym, że oświadczenie o potrąceniu nie było skuteczne, to

11

należało stwierdzić, że nie została udowodniona wysokość szkody. Trafnie powołał się Sąd Rejonowy na wniosek dowodowy sformułowany przez pozwaną, a dotyczący opinii biegłego, który to biegły miał ustalić szkodę powstałą na skutek zalania, podczas leży to w zakresie kompetencji Sądu.

Tym samym zeznania świadka nie wniosłyby niczego do sprawy, poza niekwestionowaną przez powoda okolicznością dotyczącą faktu zalania lokalu i uzyskania odszkodowania od ubezpieczyciela przez pozwaną.

W konsekwencji i ta apelacja na mocy art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu. W tym miejscu Sąd Okręgowy pragnie odnieść się do pism, które zostały złożone przez strony na rozprawie apelacyjnej i pisma pozwanej J. P. z dnia 11 marca 2013 r.(k. 425-426 akt).

Z treści tego ostatniego pisma wynikało, że Sąd Rejonowy w Bydgoszczy pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 września 2012 r., sygn. akt I C 2870/12, co do punktu 2 i zasądził od J. P. na rzecz L. P. kwotę 693 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (tak: wyrok z dnia 13 stycznia 2014 r., sygn. akt XII C 167/13).

Drugie pismo dotyczyło oświadczenia powoda z dnia 10 czerwca 2013 r. skierowanego do pozwanej J. P. o potrąceniu wskazanych tam kwot (k. 434 akt), trzecie zaś dotyczyło oświadczenia z dnia 4 marca 2014 r. o potrąceniu wierzytelności złożonego przez pozwaną J. P. powodowi (k. 438 akt) i odpowiedzi powoda na to pismo, wskazujące na nieskuteczność oświadczenia, wobec nie istnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia, a to wobec uprzedniego jej już umorzenia (k. 442 akt).

- Dla uznania czy potrącenie wywołało określony skutek w postaci umorzenia / wygaśnięcia / wierzytelności wzajemnych, nie jest wystarczające samo powołanie się przez strony na fakt przysługiwania im wierzytelności przeznaczonej do potrącenia ; musi zostać jeszcze udowodnione istnienie wierzytelności /por. wyrok SN z dnia 14.11. 2006r./ . Z uwagi zaś na ramy procesu określone podstawą faktyczną i przedłożenie oświadczeń na rozprawie apelacyjnej, stanowiska powoda zawartego w piśmie z dnia 10 marca 2014r o nieskuteczności oświadczenia o potrąceniu wierzytelności przez pozwaną / oświadczenie z dnia 4 marca 2014r/., nie było to przedmiotem badania Sądu odwoławczego.

Na oryginale właściwe podpisy Za zgodność z oryginałem